

	Центральнoукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни				
Назва дисципліни: Активне соціально-психологічне пізнання		Статус дисципліни: нормативна				
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки					
Спеціальність	053 Психологія					
Освітня програма	«Психологія (практична психологія)»					
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень					
Форма навчання	Денна, заочна					
Курс	I					
Семестр	I					
Обсяг дисципліни	Кредити – 3,5	–	Години – 105	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекційні				12	4	
Практичні/семінарські				40	8	
Лабораторні						
Самостійна робота				53	93	
Семестровий контроль	Залік					
Викладач	Галушко Л. Я., кандидат психологічних наук, доцент					
Контактна інформація	L.Y.Halushko@cuspu.edu.ua					
Кафедра	психології та соціальної роботи					
Факультет	педагогіки, психології та мистецтв					
Предмет навчання	<p>Для розвитку ефективної психологічної служби в Україні необхідним є впровадження комплексного підходу у роботу психолога-практика, створення умов для розвитку його рефлексивних знань, навичок самопізнання і пізнання інших. Тому розроблений Яценко Т. С. метод активного соціально-психологічного пізнання сприяє повноцінному підходу до подолання проблем та труднощів в роботі психолога-практика, а також ефективному подоланню психологічних бар'єрів як в протагоніста так і в психолога. Отже у психологічну службу України необхідно впроваджувати метод активного соціально-психологічного навчання в роботу психологів всіх навчальних закладів, зокрема закладах вищої освіти, що буде сприяти особистісному зростанню як викладачів психології так і студентів.</p>					
Мета	<p>Основною <i>метою</i> курсу є: розкрити зміст терміну “активне соціально-психологічне пізнання”; цілі та задачі активних соціально-психологічних методів навчання, їх відмінності від соціально-психологічних методів; ознайомити студентів із загальними засадами функціонування психіки в її свідомих і несвідомих аспектах, статичних і динамічних характеристиках; надати майбутнім психологам-практикам знань про психоаналітичні основи розуміння динаміки психіки, закономірності формування та вияву її глибинних механізмів, а</p>					

	також розкриття засад професіоналізму психолога-практика, що працює у глибинно-психологічному ключі пізнання психіки.
Компетентності	<p>І.К.: Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</p> <p>СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
Програмні результати	<p>ПР 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>ПР 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>ПР 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>
Зміст дисципліни	<p>Змістовий кредит I. ПСИХОДИНАМІЧНА ТЕОРІЯ В СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЇ.</p> <p>Тема 1: “СПРЯМОВАНІСТЬ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В АСПП”</p> <p>Змістовий кредит II. ОБ’ЄКТИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ТА ПСИХОКОРЕКЦІЇ В АКТИВНІЙ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ.</p>

	<p>Тема 2-3: “ОБ’ЄКТИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ І ПСИХОКОРЕКЦІЇ В АКТИВНІЙ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ”.</p> <p>Тема 4-5: “СИСТЕМА ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗАХИСТІВ ЯК ОБ’ЄКТ ПСИХОДІАГНОСТИКИ.”</p> <p>Змістовий кредит III. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ МЕТОДУ АКТИВНО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО НАВЧАННЯ.</p> <p>Тема 6-7: “ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ГРУПИ АСПП.”</p> <p>Тема 8-9: “ГРУПОВА ДИСКУСІЯ В АСПП.”</p> <p>Тема 10: “РОЛЬОВА ГРА В АСПП.”</p> <p>Тема 11: “НЕВЕРБАЛЬНІ ТЕХНІКИ В АСПП ”.</p> <p>Тема 12: “ТОПОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В АСПП.”</p> <p>Тема :13-14 “ПСИХОДРАМАТИЧНІ ВПРАВИ В АСПП ”.</p> <p>Тема 15: “МЕТОД АНАЛІЗУ ПСИХОМАЛЮНКУ В АСПП ”.</p> <p>Змістовий кредит IV. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОДІАГНОСТИКИ В АСПП.</p> <p>Тема 16-17: “ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ПСИХОДІАГНОСТИКИ В АСПП”.</p> <p>Тема 18: “ЗАКОНОМІРНОСТІ ГРУПОВОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ДИНАМІКИ В АСПП ”.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Загальна система оцінювання курсу :</p> <p>Поточний контроль – 22 балів; Експрес-опитування – 10 балів; Тести – 10 балів; Контрольна робота – 10 балів; Самостійна робота та індивідуальні (творчі) завдання – 48 бали; Разом – 100 балів. Додаткові бали набираються за участь у науково-дослідній роботі: підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балі; опрацювання завдань із самоаналізу – по 2 бали (за кожен тему).</p> <p>Вимоги до письмової роботи:</p> <p>Конкретизуючи критерії та нормативи оцінювання знань керуємося умовним поділом помилок на змістові і фактичні неточності та недоліки. Змістовими і фактичними неточностями вважаються допущенні огріхи, які не відповідають предметному підходу або суттєво змінюють зміст поняття, положення, твердження. Якщо однакові помилки повторюються, то це вказує на незнання або нерозуміння студентом певного положення і рахуються як одна помилка. Змістові та фактичні неточності свідчать про істотні прогалини в знаннях студента. Недоліками вважаються помилки, які є наслідком неухайності або неохайності студента при відповіді та мають другорядне значення. Три недоліки прирівнюються до однієї помилки. В оцінюванні відповідей встановлюються такі вимоги: 5 балів (відмінно) виставляються, коли допущено не більше одного недоліку; 4 бали (добре) – коли у відповіді немає помилок, але виявлено не більше трьох недоліків, що прирівнюються; 3 бали (задовільно) – коли у роботі наявні не більше 4 недоліків або зроблено дві помилки; 2 бали (достатньо), коли допущено більше трьох помилок, 1 бал (незадовільно) – якщо у відповіді є 5 і більше помилок; 0-0,9 бали – коли у відповіді немає правильно сформульованих категорій, положень без помилок і недоліків, вона не зараховується.</p>

Есе оцінюються у балах (максимально – 5 балів): 5 – «відмінно»; 4 – «добре»; 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно», 0-1 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами: 1) відповідність тексту есе запропонованій відповідно до теми: – 1 бали ; 2) психологічне розуміння запропонованої теми – 1 бали; 3) переконливість наведених аргументів – 1 бал; 4) узгодженість, послідовність, логічність викладу – 1 бали; 5) оригінальність есе – 1 бали.

Розподіл балів за виконання **творчого завдання** (максимально 5 балів): 5 – «відмінно»; 4 – «добре»; 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно». Бали виставляються за такими параметрами: 1) відповідність тексту запропонованій темі – 1 бал, 2) змістовність викладу матеріалу (структурованість та обґрунтованість опису) – 1 бал; 3) узгодженість, послідовність, логічність викладу – бали – 1бал; 4) оригінальність – 1бал; 5) захист роботи – 1 бал.

Практичні заняття

Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування, Опитування за кожною темою оцінюється від 0 до 5 балів. Відсутність відповіді оцінюється у 0 балів. В оцінюванні усних чи письмових відповідей враховується: повнота знань (чи знає студент матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв'язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал відповідно до норм сучасної української літературної мови.

Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються в академічних журналах.

Критерії оцінки знань студентів:

Відмінно. Відповідь повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Творче застосування знань при вирішенні завдань. Здатність до знаходження нових джерел знань та способів їх одержання. Спроможність знаходити нові способи розв'язання завдань. Знання мають логічний, доказовий та послідовний характер.

Добре. Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Студент вільно оперує знаннями та може застосувати їх у практичній діяльності. Відповідь логічна, доказова, однак не зовсім послідовна у викладенні. Студент спроможний переносити знання в нові учбові ситуації, аргументує правильність власних підходів.

Задовільно. Відповідь неповна, фрагментарна. Знання недостатньо стійкі та послідовні. Студент частково використовує знання у практичній діяльності, застосовує їх в основному при розв'язанні задач репродуктивного характеру.

Незадовільно. Студент неспроможний системно відтворити знання, не дотримується викладених в лекції ідей, теорій, фактів, оперує загальними фразами, які ґрунтуються в основному на життєвому досвіді. Відповідь має стислий та формальний характер. Відсутня стійкість, логічність, послідовність відповіді. Відтворювані знання викривлено, систематизація фактів відбувається в залежності від постановки запитань та власного тлумачення проблеми.

	<p>Умови допуску до підсумкового контролю. До підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, які прослухали лекційний курс, взяли участь у практичних заняттях, виконали всі письмові завдання (експрес опитування, експрес-тестування, есе, реферат чи презентацію) та написали контрольну (модульну) роботу. У разі відсутності студента з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль). Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Підсумковий контроль знань здійснюється на останньому практичному занятті. Залік передбачає підсумкове оцінювання (у стобальній шкалі) й визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістового модуля.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>втілення підходу зорієнтованого на навчання студента, викладання матеріалу, набуття рівня знань студентами та вироблення професійних навичок, формування світогляду майбутніх фахівців (відкрита комунікація, обмін думками тощо), розвиток креативності, створення оптимальних умов для їх самореалізації, застосування інформаційних технологій, впровадження дистанційної форми навчання, поєднання онлайн на офлайн заняття. Студентам рекомендується взаємодіяти із викладачем (лектором) упродовж заняття, реагувати на викладений матеріал, формулювати проблемні запитання, виокремлювати незрозумілий контент, надавати зворотній зв'язок.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євтушенко І. В. Дослідження впливу переживання на структурування несвідомої сфери психіки суб'єкта / І. В. Євтушенко, Л. Л. Ткаченко, О. М. Усатенко // Актуальні проблеми практичної психології: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених, Херсон, 28 – 29 квітня / М-во освіти і науки України, Херсонський держ. ун-т. – Херсон : Персей, 2004. – С. 97 – 98. 2. Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції: Підготовка психолога-практика: Навч. посіб. / [Т. С. Яценко, Б. Б. Іваненко, С. М. Аврамченко, І. В. Євтушенко, І. М. Сергієнко, І. В. Калашник, Т. В. Богдан] – К.: Вища школа, 2008. – 342 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/423691.pdf 3. Щербан Т. Д. Психологія навчального спілкування: Автореф. дис... д-ра психол. наук: 19.00.07 / Інститут психології ім. Г. С.Костюка АПН України. / Т. Д. Щербан. – К., 2005. – 32с. 4. Яценко Т. С. Глибинна психологія: діагностика та корекція тенденції до психологічної смерті: навч. посіб. / Т. С. Яценко, О. В. Глузман, І. В. Калашник – Ялта : РВВ КГУ, 2009. – 204 с.

5. Яценко Т. С. Особливості взаємозв'язків між свідомою та несвідомою сферами психіки суб'єкта. / Т. С. Яценко // Неперервна освіта: теорія і практика: Науково-методичний журнал. – 2002. – Вип. 5 (8). – С. 99 – 110.
6. Яценко Т. С. Арт-терапевтичні технології в роботі психолога / Т. С. Яценко, І. В. Калашник, І. О. Чернуха – К. : Марич, 2009. – 68 с.
7. Яценко Т. С. Глибинна психокорекція та упередження психічного вигорання: в 3-х ч. / Т. С. Яценко, Б. Б. Іваненко, І. В. Євтушенко. – К.: Главник, 2008. – В 3 Ч.
8. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навч. посіб. / Т. С. Яценко. – К. : Вища шк., 2006. – 382 с.
9. Яценко Т. С. Психологічні основи групової психокорекції / Т. С. Яценко. – К. : Либідь, 1996. – 264 с.
10. Яценко Т. С. Супервізія практичної роботи психолога як необхідна передумова його професійного самовдосконалення / Т. С. Яценко, Ю. В. Тимошенко, Б. Б. Іваненко // Соціальна служба в Україні: соціально-психологічні засади формування й ефективного функціонування: матеріали наук.-практ. конф., Черкаси, 12 травня 2005 року. – К. : Фенікс, 2005. – С. 27 – 34.
11. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. / Т. С. Яценко. – К. : Вища шк., 2004. – 679 с.
12. Яценко Т. С. Поняття “дезінтеграція” та “інтеграція” в контексті групової психокорекції / Т. С. Яценко, С. М. Аврамченко // Шлях освіти. – 2003. – № 1. – С. 30 – 34.
13. Яценко Т. С. Функціонально-структурний підхід до розуміння психіки у її внутрішній динаміці / Т. С. Яценко // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні: зб. наук. праць до 10-річчя АПН України. – Харків : ОВС, 2002. – Ч. 1. – С. 452 – 468.
14. Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції : навч. посіб. / за ред Т. С. Яценко. Київ, 2008. 342 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/423691.pdf
15. Яценко Т. С. Універсальність законів цілісності психічного – основа професійної підготовки практичного психолога // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки. – 2014. – Вип. 43. – С. 8 – 26. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_012_2014_43_4
16. Філософія і психологія психодинамічного пізнання / Т. С. Яценко, В. П. Андрущенко, // Психологічне консультування і психотерапія. – 2015. – Т. 2, № 1-2. – С. 6 – 26. http://nbuv.gov.ua/UJRN/pscp_2015_2_1-2_3
17. Яценко Т. С., Галушко Л.Я., Біла О.А., Сіденко Ю.О. Глибинне пізнання психіки з використанням візуалізованої репрезентації суб'єкта *Технології розвитку інтелекту*, Т. 2, Випуск 5 (2017). http://nbuv.gov.ua/UJRN/tri_2017_2_5_7
18. Візуалізована репрезентація суб'єкта – передумова глибинного пізнання психіки / Т. С. Яценко, О. А. Біла, Л. Я. Галушко, Н. О. Іванова, О. В. Педченко, Ю. О. Сіденко // Психологія особистості. – 2017. – № 1. – С. 110 – 119. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Po_2017_1_17

19. Яценко Т. С., Галушко Л. Я, Педченко О. В. Розвиток теорії, методології та практики в психодинамічній парадигмі. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*, 24 (6), 11–21. <https://yacenkots.com.ua/wp-content/uploads/2018/06/253-Article-Text-472-1-10-20180307.pdf>
20. Яценко Т. С. Категорії «принцип додатковості» та «імпліцитний порядок» у глибинному пізнанні психіки *Психологія особистості* Том8, Випуск 1, С. 13-22 (2017) <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/po/article/view/3007>
21. Т.С Яценко Феномен імпліцитного порядку в глибинному пізнанні психіки *Психологія і суспільство*. Випуск 4 (70), С. 109-126, (2017) <http://pis.wunu.edu.ua/index.php/uapis/article/view/865>
22. Науково-практичний зміст категорій «принцип додатковості» та «імпліцитний порядок» в глибинному пізнанні психіки / Т. С. Яценко. // Технології розвитку інтелекту. – 2017. – Т. 2, № 6. http://nbuv.gov.ua/UJRN/tri_2017_2_6_10
23. Феномен імпліцитного порядку в глибинному пізнанні психіки / Т. Яценко // *Психологія і суспільство*. – 2017. – № 4. С. 109 – 126. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Psis_2017_4_10
24. Професійна підготовка майбутнього психолога в руслі психодинамічної парадигми / Яценко Т. С., Галушко Л. Я., Полянничко О. М. // International research and practice conference «Modern methods, innovations and operational experience in the field of psychology and pedagogic» : Conference proceedings, October 20-21, 2017. Lublin: Izdavnicesiba «Baltija Publishing». – С. 193 – 196.
25. Яценко Т. С. Імпліцитний порядок та його функціональна дієвість в глибинному пізнанні психіки *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*, 25 (1), 23–37, 2018. <http://surl.li/ksapk>
26. Яценко Т. С., Галушко Л. Я., Степашко В. О. Предметні засоби репрезентації психіки суб'єкта – передумова глибинного пізнання *Теорія і практика сучасної психології* №2, с. 47–56, 2018. http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2018/11.pdf
27. Яценко Т.С., Л.Я. Галушко, О.В. Педченко Посередництво репродукцій художніх полотен у глибинному пізнанні психіки *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*, 28 (4), 169–180. <https://farplss.org/index.php/journal/article/download/525/488/>
28. Т.С. Яценко, Амурова Я.В., Біла О.А. Архаїзми та їхнє виявлення в архетипній символіці *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*, 30 (6), 3–13. <https://farplss.org/index.php/journal/article/view/542>
29. Яценко Т. С. Психодинамічний погляд на взаємозв'язки свідомого і несвідомого *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*, 26 (2), 335–353, 2018. <https://yacenkots.com.ua/wp-content/uploads/2018/06/58.->

[%D0%AF%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%A2.%D0%A1.-335-353.pdf](#)

30. Яценко Т.С., Галушко Л. Я., Біла О.А., Манжара С. О. ВІЗУАЛІЗОВАНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ПСИХІКИ СУБ'ЄКТА – ПЕРЕДУМОВА ГЛИБИННОГО ПІЗНАННЯ *American Journal of Fundamental, Applied & Experimental Research*, 2018 / 3 (10), С. 69–80.
31. Яценко Т. С. Мазохізм крізь призму втілення архаїчного спадку *American Journal of Fundamental, Applied & Experimental Research* 4 (15), р. 5-19 , (2019)
32. Яценко Т., Манжара С. Жертвопринесення у його архаїчній сутності *Психологія і суспільство* Випуск 3-4, с.106-117, 2019.
<http://pis.wunu.edu.ua/index.php/uapis/article/view/1066>
33. Яценко Т. С., Галушко Л. Я., Манжара С. О. Методологія глибинного пізнання психіки в її праологічній сутності *Проблеми сучасної психології* № 2 (18), 2020.
[МЕТОДОЛОГІЯ ГЛИБИННОГО ПІЗНАННЯ ПСИХІКИ В ЇЇ ПРАЛОГІЧНІЙ СУТНОСТІ | Проблеми сучасної психології \(journalsofznu.zp.ua\)](#)
34. Яценко Т. С. Праологічна сутність імпліцитного порядку психіки Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – К.: Видавництво «Фенікс», (2020). – Т. XII. Психологія творчості. – Випуск 27. – 324 с. С. 279-292. https://lib.iitta.gov.ua/722840/1/27_8.pdf
35. Яценко Т. С., Галушко Л. Я., Ткаченко К. В. Актуалізація праологічного та логічного мислення в глибинному пізнанні психіки // Науковий журнал «Габітус». – 2021. – № 31. – С. 188-196.<http://habitus.od.ua/journals/2021/31-2021/32.pdf>

Матеріально-технічне забезпечення

Аудиторія теоретичного навчання, проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали